…ni 22
934
…3 (1204)
…E-YDE KOTO
…ersojuuziin, 19.

Gazar [byriin] proletaarinar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

KB(b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMSSR-iin Tobiin Gyicedkeke Komiteed ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

…934 onii zunii yjede …maliin too byridkelge …engergeke tukai

…b) Namiin Kizaariin Komiteediin togtool

…bolko geze baigaa maliin too byridkelgiigi bol so…alazaliin keregiin emkidkelgede ba men kizaar doto…iin too tolgoigi oloşoruulka kemzee jabuulgada tusa …lka, çanartai geze temdegleed, BK(b) Namiin Kizko…tooloni.

…komuudiin şekretaarnuudiigi ujalgalka uçar, odoo bol …baigaa maliin too byridkelgiin ba kedee azaliin na…algiin kedelmeriiini emkidkelgiin kontrooliigi eese…bejede abka. Ene zuuraa men koto ba koto şadarlin …edelmeriçediin suurin gazarnuudiin, sovkooz, kol…rgaan, emkinyygiin malnuudiin byridkelgiigi gyiced

…aansiin oorganuud bol engersen zilde zarim naloog …a ygei ailnuudiigi orkikó, geeke ba malnuudiin by…gi dutuu kiike, ilangujaa naloog açagdakagyi ba men …kegyi nasanii (zaluu—narai mal) malnuudiigi bolon …iin ailnuudiin malnuudiigi orkidog baisan baina. …m bol ene engersen zilin derenseligi dabtaza bolko …eris katuugaar ertenees seremaelen sanuulna.

…oon byriin erke baidal deerees abça maliin too byridkel …zornuudiigi tus tustani gargaka ba rajoonuudiin ene …eride narin şalgalta emkidkeke bolon kizaar dotoroo …oo byridkelgiin dyngiigi cagcooni kyrgekiigi Kizgyiced …riziidiymde daalgaka.

…komuudta duradkakani:

…aansiin oorgonuudta ba Aradiin azakuin byridkelgiin …i inşpeegternyydte tusalamza eke.

…dee toskon suurinuudiin naloogiin ba byridkelgiin …uudiigi saitar şalgaka ba rajoonii alban kedelmeri…selsoveediin naidalgatanariigi tomilko.

…idkelgiin 10 proceente kontoroolino şalgalta enger… …rajoonii agtiivaas brigaadiirnuudiigi tomilko.

…idkelgiin ton ekin şatiin emkidkelgede sanalaa tabi…n karaka, tukailza kelekede, byridkelgiin dansa-spii…kooznuudiin maliin spiisog, azakuin kaarta—plaan …zeboer gyicedkegdeze bainab), ail byride orozo … kiikę bolon brigaada, feerme, dal korioe …geke metenyydeer bodoto deere baisan malnuudiigi …gii saitar şalgan karaka.

…kom bol raikomuudta uridçalan sanuulkani, kolkooz…açanii seekterte maliigi niuuka daldalka niudarganii …ii tookogyi jabadaltai temeceke. Men geronii mal…eegterte ulas gerende eşergyycesen sanal gargaza ma …tolgoigi ecoodkeke metiin jabadalnuudtai temeceke.

…n ujalgalkani bol maliin too byridkelgiin jabaca …n kontorooli emkidkeke. Byridkelgiin jabaca ba dyn …igaadanuudiin, kolkooznuudiin niitiin ba emçetenii … deere, namiin Tob Komiteediin ba Kizkomiin zygees …oo tolgoigi kamagaalka ba malazaliigi kogzooke tu…ooliigi udkaçalan, maliin byridkelgiigi ulas teriin ça…alazaliin şalgaltiin kampaani bolgoko.

Paar beledkeliigi amzaltataigaar dyyrgeze, udaarniguudiin kuralda kyndete suuri ezelkiin tula temeceke

Pooliiin udaarnig Zandariin kuralda jirekeni

Koriin aimagiin Ydiin somonii „Namiin 17 dugaar kural" geze kolkoozoiin tariaan azaliin brigaadiin geşyyn udamsa Zamdariin ge dge bol kabariin tariigiin yjede ederiin daalgabariigi ilyybcelen teri sain çanartaigaar gyicedkedeg negen erkimiin erkim udaarnig bolno.

Zandariin bol kabariin tariigada udaarnig jabaza respyybliikiin 4-dygeer kuralda jirke erke bolbo.

Gr. Niidemiç.

Koriiin MTS gynzegei tasaldalda

Koriiin MTS bol 5914 gaa, gazar paarlaka tosobtei azal. Ijyyniin 15 da 541 gaa, kakalaaa juu arabkan 9 proc. dyyrgesen baina. Tus MTS-iin medeliin tekereen dotor 18 kolkoozuud, ede nii 13 kolkoozuudani odoo kyrtele paarta orosongyi. Tiigekedeni yldegçe 6 kolkooz paaraa kagalaaa, zarimuudani 25-26 proc. dyyrgesen) „Main negen" „Kalinin" ba „Raazumoov") g. m.

Men 7 traagtariin brigaadnuudiin 3 brigaadani paar kagalaadyigyi, zarim brigaada tosoboo kagadaza ilyylese jabana. Zişeelebel bri gadiir nok. Kvaasovlin brigaada 200 gaa, kagalaka tosobtei, odoo 118 gaagi kakalasan (51 proc.)

Zygeer tere 13 kolkoozuud ba 3 traagtariin brigaadanar bişeneres ondoo jamary şaltagaan ygei tedenii udaridagçad „kooson dolgoor asuudal ... tabiaad" ynen deeree bolkodoo kooson şal tagaan dursaad suuza baina.

Yilgerlebel: Kyrbiin-adagiin somonii „2 dugaar tabansii" gexe arteeliin tyryy neker beeleke geg ge boroo kura ygei deerees gazar kuurai. Kakalaka ugta argagyi" geze, suuna.

Paartaa garaadyi kolkoozuudiin tyryylegçenerin negendor durda…ka „gol şaltagaan" tere Bieeleik gegçiin kelsen yge men. Zygeer ynekeeree tiime juuma-uu geze men şalgaad yzekede: jasala gazaarni bagaç bol noitobor, kakalaza bolmoor baina. „2 dugaar tabasii" arteeltei zergeleze baisan ton nege zişeenii gazartai „Kalinin" geze arteel gaigyi kakalaza odoo tosobeo 25 proc. dyyrgesen.

Traagtariin zarim brigaada men boroodo „şaltakaas" gadna ynekeeree maşiinanuud zasabaritai bolso, juuma kiike argagyi kebtene. MTS bol 25 traagtartai bo geed tyynii adag 50 proc. traag taruudani zasabarida oroko bolood baina. Keden traagtar byri jabaaç çadakaa bolson. Ene bol kabariin tariigiin yjede traagtartaa muugaar kandasanii gerçe bolno.

Enyyn deerees bagcaabal negedeki eree byteke josondo naidagça kolkoozlin udaridagçanar, komunistnuud bol eldeb yaenbusa" „şaltag" barimtalna kojordoki kabariin tariigiin yjede traagtartaa muu kandasanaas bolsol.

Gadna MTS bol ede metiin tus buzagai tasaldalae oiriin cagaa usadkakiin kemzee abka çukala bolsol.

Cedendamblin.

Omçeton paartaa garaadyi

Kori, Koriiin somon dotor paar riin beledkel sulaar jabuulagdana.

Kolkoozuud 397 ga, kakalka tosobtei aad, 122 ga, kagalsan, emçiin azalta negeç ga kagalaadyi. Somonii soveed bol emçiin azaltangi paarta gargaka tus jamarç kemzee abaagyi.

Erkim kolkooz gebel „Ulaa" geze arteel 118 ga, kagalka tosobtei, enyynii 59,94 ga, juu 55 proc. dyyrgesen baina. Gadaa 12 ga, şine gazar kagalakasal.

Ene bol tus kolkoozuudiin tyryylegçe neker Gelegiin zeb udaridalga baisal.

Ynenii brigaada D. Z.

Angiin daisan paar beledkeliigi tasalduulsa

Kori. Deede kyrbiin somonii Bilçeriin arteel 180 ga, paar beledkeke tosobtei aad, ijyyniin 10 kyrter paartaa garaadyi baina.

Keden udaa kiiskyyr naloogto kabaadasan ba erkee kasagdasan Budiin gegçe polivood bolzo orood „gazar kuurai" geze şaltagaan durasaza, paariin beledkeligi korto zoriigoor tasalduulba.

Tus kolkoozlin tyryylegçe bol niudargan Budiin gegçiigi tereliin erkeer kolkoozlin kariuucalgata kedelmeride oruulaad baina.

Edenerte zokiko gazaraas kemzee abagtii.

Ynenii Brigaada.

Paraa dyyrgeed kuralda jireken

Kori. Kyliin somonii „Plaami" geze kolkooz bol paariin beledkel tosobiin josoor 400 ga, kagalka baisan aad, odoo 240 gaa kagalsan baina, kabariin tariigiigi main 16 da tosobiin josoor cem 100 proc. ton sain çanartaigaar gyicedkesen.

Tus kolkooz bol tariaanii brigaadaas Boriisova N. gegçiigi respyybliikiin 4-dygeer udaarnig kolkoozniguudiin kuralda ilgekeer sungaba.

Boriisovaa bol tariigiin yjede ederiin daabariigi ilyybçelen gyicedkedeg baisan. Kolkoozdo salnaar azalsanii tula keden dakin şagnagdasan baina. Nok. Boriisovaa bol paariin kakalgiigi gyiced keed kuraldaa jirke baina.

Gr. Çimedlin.

Urgaciigi byri bogonikon bolzorto ba geelge ygeigeer kuriaaza abka

Ka ariin tariigiin froonto deere ender urgaciin teleo bolşovig temecel bol oirlin ilalţiigi bekijyylsen baina.

Oroin tariigiin tosob ijyyniin 10-da ilyybçelen dyyrgegdesen, kolbooto ulas dotoroo 932283 mingan ga. Juu engeregçe ziliinkiees 5382 ga, ilyy tariigdazal.

Ukrainada tariigaa gyiced dyyrgekiin uriid ijyyniin 10 da rispyybliike dotoroo tosobeni 99 proc. şakuu tariigdasan baizal, ijyyniin kojordoki 5 konogto kolkoozuud, men emçiin azaltanç tariigaa dyyrgesen baina, ukraina-bol paariin kagalalga deere aikabtar jike amzalta tuilaba. Ijyyniin 10 nii eder 2 millioonoos deeşe geegter paar kagalagdaza, tosobeo 93 proc. dyyrgesen baina, engeregçe zilde egee ene yjede oroidoo 319000 ga. juu tosoboo mili 22 proc. dyyrgeed baigaasan, menee saakariin svlookliin azalalga jabuulag daza baina.

Kolbooto ulas dotoroo oroosoto tariaanii burtag ebese arilgaka jabadal engeregçe ziliinkees ile todo amzaltai jabuulagdasa baina. Kolbooto ulas dotoroo ilyyniin 5-da engeregçe ziliinkiees 3 dakin ilyy, 20082 mingan ga, oroosoto tariaan juu 30 proc. tariigdaad baiba.

Dunda aazi ba Azarbizaanda niitedeo tariaa kuriaalga ergeneer jabuulagdaza baina. Yzbikistaanii olonki rajoonuudta namariin tariigaas 7-16 ceentenir kyrter urgaca nege gazaraas abtana. Azovo-Çirnomoorsk kizaar, koito kavkaaz ba bişeç rajoonuudiin zarim kolkoozuud tariaa kuriaalgada oroso baina.

Dunpa aaziin ba kavkaaziin tyryyn jabasan kolsoozuud taiaa tuşaalgiin bolşoviig josoor jabuulsiigi bolşoviig josooi jabuulza, bain zişee karuulaa. Dunda-aaziin ba Azarbaidzaanii keden kolkoozuud jaçmeen tariaa tuşaalgiin ziliin tosobiigi dyyrgeed baina.

Urgaciigi byri bogoni bolzorto ba geelge ygeigeer kuriaaza abka bykii sovkooz, MTS, kolkoozuudiin kolşotuulagdakagyi daiçalkui zoriigo bolno.

Urgaca kuriaalga bol kabariin tariigaas byri sainaar emkidkegdeze byri sainaar engergegdeke josotoi.

Dunda-Aazida niitiin tariaa kuriaalgada ekilbe

Moskvaa 19 (TASS) Dunda-Aaziin niitiin tariaa kuriaalga jabuulagdan baina. Ijyyniin 15-da tyrkemeende 9500 gaagaas deeşe jaç meen; yzbikistaanda 7500 ga, urida rispyybliikyydiin rajoonuud zinikee kuriaalgada orobo. Yzbikistaanii bykii rajoonuudta şakuu ebese cabçalga ekilee.

Gryyziin kvareelsk rajoondo tariaa kuriaalga ekilee, oroosoto tariaanii urgaca engeregçe ziliin kiees deeşelsen, gaagaas 13 15 ceentenirees dooşo bişe urgaca abkaar tukailagdana.

Dnilpropitroosk ba Giniişiskiin rajoonii kolkoozuudta tariaa ka dalga ekilbe. Giniiçickiin kolkoo zuudiin 150 erkim udaarniguud tariaa tuşaalgiin negedeki kvitaan ca abkiin telee merlicese jabana. Men Odilsiin kolkoozuud tariaa kuriaalgada orozol.

(b) Namiin Kizkomiin kojordugaar pleenym kaagdaba

…n 14 nii egleenii zase…emer zamiin dergedki ulas …itesyydiin naçaliinguudiin …d tukai daguulan jarii …elzelbe.

…laa kelegçed, parovooziin … çanar tukai çukala sana …ike keregtei gebe.

…dipoonuudta zasabariin …i barimtalangyi. Parovoo …bariin dakiltanuud kodo …o. Zamiin azaliin baidal …doto oroldologyi. Zoo …sebliin gyicedkegdeegyi …nki gemni alban kagçad …oko josotoi.

…a azaliin ypravleeniin ai …ed tasalgandaa suuka ba …ed garakani eceen.

…dotorki zamii kedelme…nulka erke baidaliin …e abaa ijyyligi kereg …i. Staancanuudiin deerge …iin emkidkegçede Staa …ki namiin emkinyydiigi …ikees gaduur tasaguudiin …ukinyydiigi kotoliboriine …erees staancliin dergede …agadtai jamarç kedelmeri …agyi kelezee jirekee „nemee…aar kyliieze baisan baina …diin PBR iin zavoodiin …eere saişaan dagagçadiin …iin komiteediin derge …ee dergede emkidkeze …remiigi kazagairuulsan

…iin keltesyyd zakiraanii …kedelmeride baigdaza …udaridalgatai kazagai … namiin kedelmeride … baina.

…rki komunistanuud ke …ulaalkan baiguulka ujei … bol karjaata rajoonii …iin temer zamiin kadel …kariuucaligii abanagyi

Ydeşiin zaşedaanida, namiin kedelmeriigi ba 17 kuraliin şiid keberiin nebteryylelgiigi şinedken baiguulka tukai BK(b) namiin kiz koomiin sekretaar nok. Karşyynov iledkebe.

Nok. Korşyynoviin kelekeni, kaba riin tariigiin dyn bol namiin emki nyybiin eesedlingee kedelmeriigi zeboer şinedken baguulza eikiise mingii gerçeline.

Caaşaa, nok. Korşyynovlin zaakani kizkoomiin ba byke namiin emkinyydiin kedelmeriigi şinedken baiguulkiin yrgelşelsoo, na miin zuram sakiligi bekizyylke, salagar zeilkai jabadalnuudtai temeceke tukai jikeken kedelmeri engergegdebe. Gebeç, tyyniiyre menee ederiin baidalaar kangaltataida tooloko argagyi, olon ke telberiilegçedyyd, namiin kedelmeriin çukala teekniik tukai sanal tabinagyi.

Nok. Korşyynov, rajoonii komiteeduudiin, nutagiin namiin emkinyyd ba zasabariçaduudiin kedelmeriinyyd decrees alseenyydiigi dursana.

Zasabariçadiigi olon tuskai emkinyydiin daabari dyyrgegçed bolgokogyi. Zaabriçad bol emkinyydeer daalgagdasan nutagiin emkinyydiin meden, tendekiin edebkiten ba tus byri namiin gesyydiigi sain tanika ba (tus byri zaabariçadiin daabarita ngaan tiime jike bişe) tedentei kamta kedelmeriike.

Namiin emkidkegçed tukai nok. Korşyynov tusagaar togtozo. Erkyy kotiin namiin emkidkegçediin namiin kedelmeriin yiledberiigi tuşaika tukai ton baga zanalaa tebişenigi gyicedkeke sişeenyydiigi dursana (4 deki meelnilca ba bişenyyd deere).

Namiin komiteeduudiin sekretaarnuud, namiin emkidkegçed kerbee 100 gesyydees dooşo gesyyd baibalani tus byri komunis tanuudiigi, rajoonii namiin komi teediin sekretaarnuud bol byren mediteke baikiigi erke josotoi.

Saişaan dagagçadiin gryype emkidkelge jabadalda abtagçadii gi salter şelgaka ba tedentei kedelmeriikiin orondo, magta tyyr toodo çetoke alduunuud menee garsan baina. Zişeelebel,

Ulaan Sykiin rajoonda 14 saişaan dagagçadiin gryype emkidkegde tedendee 145 kyn baina.

Nok Korşyynov 17 kuraliin şiid keberiin nebteryylelgiin asuudalda oroo kedeg olon, rajoonii namiin komiteeduudiin nebteryylgiin asuu dalda kaişekeeg kandasanii zişeenyydiigi dursana.

Olonki deeree ene keregiigi byrin namiin tuskai nebtergegyed deere kajasan ba tedenii kododoo beledkeltei bişe baidag. Kuraliin şiidkeberiigi bolşovigoor nebteryylgiigi „poliidboi" g. m. taarkagyi olon seigyylsen uçaruud baina.

Manai bykii nebteryylgiin kedelmeride 17 kuraliin şiidkeberiin programmiigi şudalka mete menee çukala baina. Bykii namiin

ketelbesiegçed raikoomiin sekretaaraas ekilen nebtergegçed kyrtee bişe josotoi. Ijyyniin 15 da pleenym şiidkeberinyyd ba zarim emkidkelgyn asuudalaar men dugaar abtaba.

Nok. Raazumov bogonikoonoor pleenymiin ecesleliin yge kelebe.

SOVEED KOLBOON DOTOR

MOSKVAA. 17 (TASS). Ijyyniin 1 de Ivanoovto kojordugaar taban ziliin kojordaki ziliin urislamziin şyyberiin tiraaza ekilne. Tiraazada proceentegyi gargaligiin obligaaca kandalcana. 68450600 tekeriglin centei 265 şyyberi şyygdene.

MOSKVAA. 17 (TASS). Kolboo to ulas dotor ijyyniin 10 do 1035 mingan ga nogoo cabçagdaba. On gersen zilde ene bolzorto 995 mingan ga baiba.

Ijyyniin 10 de kolkooza ba sovkoozuud bolbol 268 mingan too no osook byriaan kamiis metiigi siloosolbo. Tosob bol 2,7 proceen te gyicedkegdebe. Siloosiin dilen kini Ukrainda—217 mingan toono, baruun mozodo 21 mingan toono beledkegdebe.

**

KAARIKOV. 17 (TASS). temer zamda erkimeer tusalka soveeduu diin koonkursiin meriicede Kaarikovlin meze mozlin 15 seelyoveeduud ba aimaggyicedko muud kabaadaba. Gadiaanii kotkom bolbol Gadiaanii staancliigi sişeete bolgokiin tula baira ba pe soon meteni zasaatai baina. Kuligaan yzeltei temeceke soveeduu diin deputaatiin birgaad emkidkeg debe.

**

MOSKVAA. 17 (TASS). Aarad niitiin eryyligi sakikiin keregte erkim gabijaatai ba niitiin, erdemiin ba surguuliin oroldlogiin 40 ziliin kedelmeriin dyrşeligi ezelsen bajarta SSSR iin Tobiin Gyicedke Komiteed professor Liydviig Ioosifovic Sverzeevsk gegçiigi azaliin ulaan tugiin oordin ba kengen avtomaşiinaar şagnaba.

MOSKVAA. 17 (TASS). Kolbooto ulas dotor ijyyniin 10 de 12719 mingan ga paar kagalagdaba. Ongersen zilde ene yjede jordee 6048 mingan ga paar kagalagda san azal. Bykii kolbootiin paariin tosob 47 proceente gyicedkeg debe.

Oroosoto tariaalangiin burtag ebesenii tyyberi Kolbooto ulas dotor 34,6 proceente gyicedkegde be.

**

DNEEPROPETROOVSK. 17 (TASS). Dnepropetroovskiin urida zegiin rajoonuudaar zarim kolkooz nuud kara tariaagaa kadaza ekilbe.

Çilyyskinteniigi arçalalgada kabaadagça diigi nemen şagnaka tukai

SSSR-iin TGK-iin TOGTOOL

SSSR iin Tobiin Gyicedkeke Komiteed togtookoni:

Çeliyyskinteeni arçalalgiigi emkidkeke ba engergeke jabadalda erçemtelgeer kandasanii ba ekspediiciin materiaaliigi kadagalza baisan tula doroodursag dagçadiigi Leeninii oordinoor sagnaka:

Smirnoov O. -Ledokool „Kraasinii" deerki ekspediiciin naçalnig, 2) Panamarioov P. A.-Ledokool „Kraasinii" Kapitaan Kukaanov F. K. 4 samoliooodiin koman diir. 4) Vaaga Vasiili „Smolensk" parakoodiin komandiir.

Az liin ulaan tugiin oordinoor doroodursagdagçadiigi şagnaka; 1) Siilov J. N.-Vankareemiin radiista, 2) Şradiir L. N.-Staanca Yeleenii raadiista, 3) Kamaliooov K.-Koitiin miisiin radiista, 4) Simioonov O. J. Koitiin miisiin nakamag, 5) Niebolsiina A. B. 6) Pogorilioov A. B. OGPY-iin teleelegçe, 7) Ostalicov A. M. Jugorsk şaariin staancliin naçalnig, 8) Salivoonika-Arkaangeliskiin Too miin neremzete usanii Arkomaadiin Staanciin naçalnig, 9) Gorseliyk J. N.-radiist, 10) Krivdyyna-Vankaregiin faktooriigi erkilegçe. SSSR-iin Tobiin Gyicedkeke Komiteedin tyryylegçe M. Kalinin SSSR iin Tobiin gyiced. Komiteediin sekretaaria ujaligii gyicedkegçe A. MIEDVIDOOV.

Moskvaa, Kreemil. 1934 onii ijyyniin 15 nii eder.

Selengiin aimag Bur-Mongoliin Ynen soninii kuudasan

Socialiis mal azaliin tasaldal Selengede yrgelzelseer

AGIIN AIMAG

Byke abtasan teliin 93,7 proc. mal bolbo

SELENGIIN AIMAG

Byke abtasan teliin 90 proc. mal bolbo

Selengiin aimag Agatai batalsan socialijs meriiceegee bejedee abasan ujalgani:

1. Tugal	95%
2. Unaga	90%
3. Kuriga eşege	93%
4. Gakai	

Teresen bykii:

Tugal	9933
Unagan	1131
Kuriga eşeben	30193
Gakai	1344
kamta	42601

Merteigeer ketelberilke, meriiceede ilaka

Selengiin aimag bol Buriaad Mongoliin respyyblike dotoroo negen mal azaltai aimagiin zergede zagsaka jumaa, Gancakan ene bol Selengiin aimagiin nam soveedliin olon niitiin emkinyydees mal azalda josotoi bolşoviig kandalga kiikiigi erine. Enyynees gadna Selengiin bolşoviiguud eesedee Agiin aimagtai 1934 onii niuurta mal azalda eris kubilalta kiikiin socialiis meriicee batalsan baina. Ene bolşoviig meriicee bol basala aman ygeer engereke bişe bodoto kedelmeriiin byteemzetei zasaralta ygei jabaza gyicedkegdeke josotoi begeed. Selengiin bolşoviiguudiin urida byri jike kedelmeri byri jike kariuucalga tabisan baina. Ecesiin syylde namiin 17 dugaar kural deere nek. STAALIN eeriingee iledkel dotor jerenkii manai oron dotoroo mal azaliin kegzelte ton sula jabaza baina geze temdeglesen begeed, „Mal azaliin provleema bol ecegeder urigşatai bytemzeteigeer şiidkegdesen tariaanii provleema mete tyryyşiin eelzeende tulaza jireed baigaa provleema men baisaniigi karaada abça, mal azaliin keregiigi bykii nam bykii manai namtai ba namgyi kedelmeriçed gartaa abka josotoi" geze mal azaliin provleemiigi iime çangaar manai udaridagça nek. STAALIN bideniii urida programa tabisan baigaa.

Uul katuu daabariigi bidende STAALIN onco todorkoigoor egeed baikadaa tyyniigi dyyrgeke ygei aabza geze baakanç sezeglengyi karin „kyseze bykii zoriigojoo gyicedkeke zamda uçarsan saad boomtonuudiigi negente bişe dabaza garasan soveed ulasiin kynyyd bol negeç saad boomtonuudiigi dabaza çadaka jum geze batalalta ygei gesen baina.

Iime todorkoi ulas teriin şugam egtesenii koino, eesedtee socialiis ujalga absan Selengiin aimagiin bykii namtai namgyi kedelmeriçedenii mal azaliin keregiigi ynekeeree gartaa abça çadaba juu geze karaad yzeke keregtei baina.

Selengiin aimagta engereze bykii odoo kabariin tel abalga ba oroonii kampaaniigi abça yzebel deereki zaabarinuudiigi bodotojoo gyicedkeze ba eesedingee abasan ujalgiigi dyyrgeze çadaagyi baisan baina. Mal azalda ynekeeree sainaar kandaza, zokiko erke baidaliigi baiguulaagyi, mal azaliin karuulda josotoi udaar nig nekediigi tabiaagyi baina.

Selengiin aimagta engereze bykii tel abalgiin zigşyyritei muu kedelmeri yzekede imagta azallal giin muugaas bolzo baisan kereg bolno. Mal azalda zokiko erke baidal baiguulaagyi, mal azaliin keregiigi gartaa abaagyi deerees bejedee abasan socialiis ujalgani zebken caasan deere yldebe.

Enyyniigi barimtaar batalkiin telee Selengiin aimagiin bodoto baidaliigi dooro karuulaja.

Kamtalsan malda

Kolkoozuudiin kamtalsan aduunii teliin abalgiigi karabal aimag dotoroo kamta 2971 gyydiigi teryylke tesebtei baisan begeed, odoo enyynii 1099 ni teresen gebeç, 294 gyydeni unaga kajasan 65 unagadani ykesentei kamta 360 tolgoi unagad juu 33 proceente garza bolbo.

Selengiin aimagiin kamtiin aduunda odoo ziliin telees 739 tolgoi amidii yldesen bolno.

Zarim somonii kolkooznuud 75 proceente kyrter unaga ykyylsen baina. Zişeelbel: Zagastain kolkooz 75 proceente Eber) Zee kei 50 proceente. Tamçiin 50 proceente Orongiin 50 proc. Selendyymiin 33 proceent geke mete testeşegyi zişyyritei jabadaluud baina.

Aduunii tel abalgiigi zişeete josoor engergeze baisan somonuud ton eceen begeed, zebken. Bekenii kolkooznuud, negeç unaga ykyylengyi 100 proceente abasan. Eceetiin kolkooznuud 98 proceente g.m. unagan teliigi abasan baina. Olonki somonii kolkooznuud 20 proceente kyrter unagadaa ykyylsen baika jum.

Kolkooziin kamtalsan ykeriin talaar karabal kamta 4615 ynlee teryylke baisan, odoo tereed balsani 2961 tolgoi enyynees 112 ynieed tugal kajasan, 193 tugal ykesen, 2656 tugal malzan yldeze, 305 juu 10 proceente garza bolson baina.

Enyyn deerees karakada, eberte maliin tel men kangaltatai abtaza baisan geze bolkoor begeed, zarim somonii kolkoozuud ton sainaar tel abasan baina. Zişeelebel: Narinii kolkoozuud 47 tugalaas 1 tugal ykyylsen, ziltyrae 74 tugalaas 2 tugal. Selendyyme 69 tugalaas 1-gi ykyylsen geke mete baina.

Tugal oloor ykyylegçed gebel: Orongiin kolkoozuud 312 tugalaas 20 tugal ykyylsen, eber-zeekei 183 aas 23-gi, Deede-Tori 79 tugalaas 17 ykesen, jeree 226-aas 28-gi ykyylsen Doodo-Tori 208 tugalaas 40 tugal ykyylsen geke mete tel, abalgada kalsa kereg kandasan baina.

Kamtalagdasan koni jamaadiin teliin abalgiigi karabal; kamta 24677 tologoi koni ba jamaadiigi teryylke tesebtei baisanaa, 21168 gi teryylze, enyynees 420 konid kuriga orkison, 1415 kuriga işeged ykesentei kamta 1835 tolgoi juu 10 % koroson baika begeed, zebken 19390 kurigad mal bolzoi.

Koninii tel sainaar abça baig çad: Burgaitain kolkoozuud 742 kurigadaas 30 kuriga ykyylsen, Brogoin kolkoozuud 360 kurigadaas 20 gi, Bykyynii kolkoozuud 614 ees 20-gi, Narinii soveedliin kolkoozuud 598 kurgadaas 30 kuri ga ykyylsen geke mete ton baga kan kubi ykyylze, kangaltaigaar abasan baina.

Koninii teliigi ilangajaa Narinii, Zargalantiin, Derestiin, Deede Toriin, Bajan kusan. Jeree somo nuudiin kolkoozuud jikeer ykyyl sen baina. Zagastain kolkoozuud 19404 tolgoi kurigadaas 200 tol goi kyrter ykyylsen baina.

Selengiin aimagta gakain tel abalga ton zigşyyritei muu baina. Zişeelkede, Kolkooziin kamtalsan gakai 351 tolgoi teryylke tesebtei baisan aad, 162-igi teryylze, enyy nees abtasan 284 zulzagadiin 40-ni ykesen baina.

Tamçiin kolkoozuud 61 zulzagadiin 41 tolgoi juu 67% ykyylsen, Jereegiin kolkoozuud 20 zulzaga 100 proc. ykyylsen, Ziltyyriin kolkoozuud 55 proc. Narinii 5 proc. Eber-zeekei 75 proc. kyrter zulzagadaa-ykyylsen baina.

Enyynii kazuugaar gakain teliigi ton sainaar abasan somonguud baika jum. Zişeelkede: Deede Tori, Doodo Tori ba Selendyyme zulzaganuudaa 100% bariza ababa.

Kolkoozuudiin kamtalsan mal iiin tel abalga ene zerge jabaza baisan deerees karakada, ilangajaa, aduunii tel zigşyyritei muugaar abtaza baisani ileren garakaas gadna adaun bol aradiin azaliin debzelgede bişe malaas çakala ba ilyy aşag tusatai deerees angiin daisadiin korto sybegçelge jere busiin kurcaar aduun syreg teişe kanduulagdadag iilerelcene.

Neker VOROŞILOV bol namiin 17-dugaar kural deere ene asuudalda ilyy ankaralaa tabiza aduu esseberiilgiin froonto deere temeceke tukai kolkoozuudta jike ken erilge tabisan baina.

Syynii tavaariin feermenyydte

Kolkoozuudiin synii tavaariin feermenyyd bol kolkooziin kamtalsan malaas nileed ondoo bolboson baidaltai ba nileed ondoo zişee karuulkaar baika josotoi aad, karin byri olon tel ykyylsen baika jum.

Synii tavaariin feermenyyd bol ene zilde 4183 ynlee teryylke tesebtei, enyynii 2918 ni tereze enyynees 175 ynlee tugal kajasan, 283 tugal ykesen, 2460 tugal amidii yldesen baina.

Teli'gi keterkei olonoor ykyylsen feermenyyd Deede Toriiin kolkooziin feermenyyd 188 ynlee teryyleed, enyynees 78 tugal imag ta ezegyi kandasan deerees ykyyl sen baina. Men Derestiin somonii kolkooziin synii feermenyyd 407 ynlee teryyleed, enyynii 143 tugaliigi ykyylsen baina. Imagta bugazai muugaar azalasan deerees 118 ynleeni tugal kajazal.

Negeç tel ykyylengyi telee abasan Selendyymiin kolkooziin tavaariin feerme gancaaraa bolno.

Koninii tavaariin feermenyyd

Koninii tavaariin feermenyydiin konidto kamuu ebçen jikeken delgersen, enyyn deerees tel abal gada jikeken saadtai jabadaluud uçarsan baina (Derestei Borgoi g. m) Nutagiin viternaariin kedel meriçed koninii kamuu ebeçetei temeceke jabadalda gyiced sanalaa tabidag ygei baina. Zarim kolkooziin pravleeninuud jamarç arga kiilgyi koniidingoo ykekiigi kyleegeed suuza baidag azai (eree giin somonii „Manai kycen" ty ryylegçeni Loovaanii, Derestein komunizm ba busad).

Koninii tavaariin feermenyyd bol 7682 konidiigi teryylke baisanaa, 7146 tolgoi teryylze, enyynees 81 konid kuriga orkizo, 668kurigad ykesen baina. Jereegiin somonii koninii tavaariin feermenyyd 546 konidiigi teryylsen aad, enyynees 184 kurigadiigi ykyylze, oroidoo 362 kurigad yldesen baika jum.

Jereegiin koninii feermiin erkileg çedliigi şalgan yzeze, gemteniigi kariuucalgada kabaaduulka josotoi baisan bolboç. kenç enyynde sanalaa tabisan ygei azai. Zargalantiin somondo 24 gakai teryylke gancakan feermetei aad, tereni 97 zulzagadiin 46 gi ykyylze orkison baina.

Kolkoozniguudiin emçiin medeliin malda

Aimag dotorki kolkoozniguudiin emçiin medelde baisan maliin tel abalga bol kolkooziin kamtalsan maluud ba feermiin maluudaas kolo sainaar abtasan baika juma. Enyyn deerees kolkoozniguudiin dunda emçilingee malda inag; kam talsan ba feermiin maluudiigi „minii bişe, kolkooziin juu ali feermiin" geze ondoo kynii mete sanaka sanaliin ylegdel—angiin karşa daisadiin neleenii baisaar asaniigi gerçelze karuulna.

Ene zilde kolkoozniguudiin emçiin medelde baisan 6351 ynieed tereke begeed—3799 ni tereed, 161 tugal ykesen, 53 ynlee tugal kajasan baika jum, Teliin ykelge bol kamtalsan ynieedeer ziseelze baisaar kubi ykyylsen tugalnuud karabal surag ygei baigaa kubi ykesen baina.

Olonki somonii kolkoozniguud emçilingee medelde baisan yniee-diin teliigi 95 proc 100 proc. kamagaalaza abasan baina.

Kolkoozniguudiin emçiin koni ba jamaadiin 2491 tolgoi teryylke baisan, 1686-konidiigi teryylze, 100 tel garzalsan, odoo niuur deere 1600 tel baina.

Tamçiin Selendyymiin, Bykynii, Deede Toriin, Derestiin, Nejokonii ba Narinii somonuudiin kolkoozniguud emçiin medeliin konidoos negeç kuriga ykyylengyi abasan baina.

Emçiin medeliin 634 gakai teryylke tesebtei begeed, 275-ni tereze, enyynees 1035 abtasan zulzagadiin 135-ni garzalza, niuur deere 900 zulzagad baina, enyynees gadna 359 gakainuudiigi teryylkeer kylieeze baina.

Emçiin azaltanii tel abalga

Aimag dotorki bykii emçiin azaltan bol 162 gyydiigi teryylke tesebtei begeed, enyynii 32-ni tereze, 11 unaga ykesen, niuur deere 21 unagadtai baina.

Kamta 522 ynlee teryylke tesebtei, odoo 255-ni tereze, 4 ynlee tugal kajasan, 10 tugal ykesen 241 tugal niuur deere baina.

259 konidiigi teryylke tesebtei odoo 193 konid tereze, oroidoo 13 kuriga garzalsan, niuur deere 180 kurigadtai baina.

40 gakai teryylke aad, 5 gakaini tereze, 25 zulzagadaas negeç ykyylengyi ababa.

Oroonii kampaaniiin jabaca tuk[...]

odoo yjede oroonii kampaaniigi kabariin tariigiin kapaanitai adalidkan jabuulka geze tabigdaad baisan zoriigo gyicedkegdesen ygei, odoo yjede olonki maluud oroondo oruulagdaad baika josotoi baibaç, ton kangalta ygei jabaza baina. Zarim kolkoozuudta odoo kyrter azarganuudaa unaza bukanuudaa talaar zendeni tabiaad baisan faagtanuud olon baina. (Jeree Derestei g.m)

Aimag dotorki oroonii kampaaniin jabaciigi ijyyaliin 1-nii medeegeer karaza yzebel:

Eberte mal 21907 tolgoi otondo oruulagdaka tesebtei aad, oroidoo 4914 tolgoi juu 22,4 oroconde oruulagdaba. Narin ba Nojokon metiin somonuud oroidoo 5,6 proc. gyicedkesen baina.

Aduunii talaar-6705 gyydiigi oruulka tesebtei, 1734 tolgoi juu-26 proc. oruulagdasan. Ziltyyriin soveed 367 gyydiigi oruulka josotoi aad, oroidoo 15 gyydiigi oruulaad suuza baina. Zagastain somon 264-nii 54 gyy, Selendyym 227-nii 64 gyygi, ba Jeree 354-nii 53 gi g.m. eeree byteke josoor jabuulza baisan somonuud baika jum

Koni ba jamaadiin talaar byrtç buzagai zurag karagdaka jum. Aimag dotoroo 44615 konidiigi oruulka tesebtei aad, 3323 koni-

Selengiin aimag ijy[...] medeegeer 41689 m[...] senaad, odoo 37455 [...] bujuu 90,07% ba[...]

1. Tugal	
2. Unaga	
3. Kuriga eşege	
4. Gakai	

Ykesen tel[...]

Tugal	
Unagan	
Kuriga eşegen	
Gakai	
kamt[...]	

diigi oruulza, tesebe[...] dyyrgesen baina.

Gegeetein somon [...] Derestein 3757 tolgoi [...] somon 1788 tolgoi k[...] cada oruulka josotoi [...] tolgoi oruulaadyi [...] konidoor olon somonu[...] negeç tolgoigi oroond[...] gyi baikaas zigşyyrite[...] belei.

Aimag dotoroo [...] oroondo oruulka tesebt[...] keini 495 tolgoi juu [...] bolno. Gakaigi oroon[...] jabadaliin talaar Dood[...] ken ba Eceetiin sove[...] de çiregdeze jabana.

Selengiin bolşoviigu[...] geseer byke kedelmeri[...] 17 kuraliin zaabariaar [...] ketelberiee onco tod[...] goko josotoi. Nen t[...] abalgiigi erkimeer [...] yldeed baisan teliig[...] ykyylke ygein telee t[...] oroonii kampaaniigi ne[...] subairuulan ygei cag[...] keke. Ebese kuriaalg[...] sainaar engergeke. Ag[...] tai meriicesen merlice[...] garkiigi kyceke zergiin[...] diigi gyicedkeze, aima[...] tyryy aimag bolgoko j[...]

S[...]

Malazaliin kegzeltede saad kiigçediigi gamgyi keseel[...]

Niudarganii gryype „Bolşoviig kolkooziigi sandargaza baina

Selengiin aimagiin Derestein somonii „Bolşoviig" kolkoozdo syreg olon uridiin nojod bajadiin ugsaatan angiin karşa daisadtedenii teleelegçed bolko loodor, kulagaiçad şurgan orood, gryype bolon emkideze tus kolkooziigi gartaa abaad „Semeekeneer" dotoroosoni butargakiin zoriigoor kolkooziin zeeriiigi yrike kulagailka ba ilangajaa mal azaliin froonto deere syidken korlozo baina.

Ked şurgaza orood, cokom jamar korto jabuulganuudiigi kiize baisaniigi kurca guursaar kodo kadk kaad deere yrgeze karuulkada:

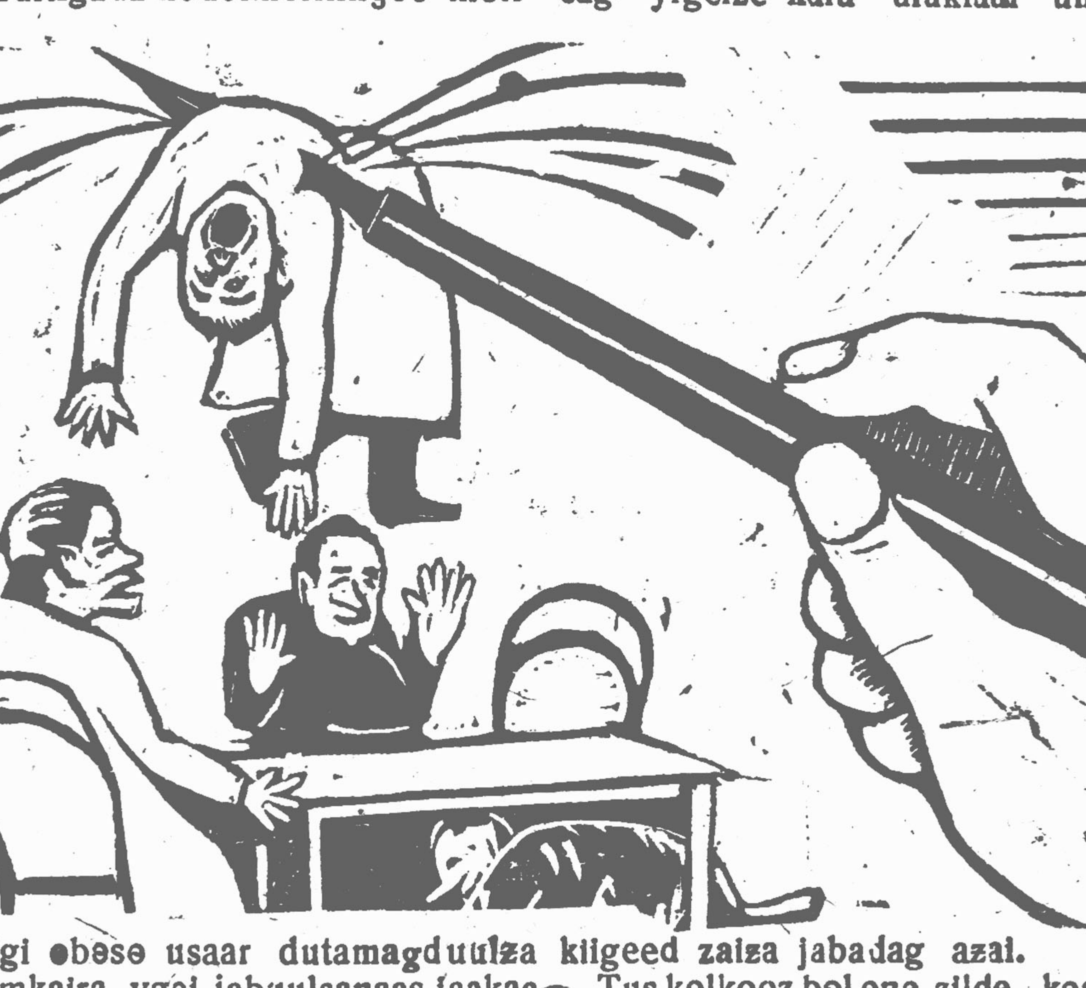
Tus kolkooziin gazar tariaalanii brigadiir Lobson Rinçenii gegçe uridiin cuuta nojon atamaanii kyy begeed men eeree ba terel sada nuudnii bygede nojod bajad lamanar azai

1931 ondo terel sadan niudarg açuudiingaa celelgede oçokodo kamag bykii tomo-zize zeeriiigi eder syni ygei culguulza eberçelseniigi ileryylbei: Kurigan dotortoi keden torgon degel, keden kanza cai; 10 tolgoi tomo yker 1 tolgoi, mori 6 syreebg buu altan biceleg 4 mengen biceleg geke mete alkabtar jike zeeriigi daraza abaad mongol abaaçaza kudaldasan baina.

1931 ondo kamag zeeriee kudal daza duusaad kolkoozdo oroson. Kolkoozdo orosonoosoo koişo kolkooziin zeeriiigi yrize ekilsen baina. 32 ondo tus kolkooziin polivood balkadaa 9 ga. jaariça, 6 ga. ovioos casanda daruulsan, men tere zilde talkanii kurfaalga alkabtar jike yrigdel geegdeiteigeer engersen azai. Men 32 ondo kolkooziin keden mingan telgeriigi muudumlaza abasan baina. Ene bygedende jamarç kemzee abtagyi kocorson baina.

Odoo 34 onii kabariin tariigada eneekii Rinçenii gegçe brigadiir jabaza, neekil korto jabuulgaa yrgezelebe. Tariigiin çanar bol bolo şogyi muugaar tarigdaba, dooşoni 4 santimeetr gynzegei ba koorondo ni 10 santimeetrees ilyy zabsartai gaar kagalsan, yresee kajakadaa 1 gaada 4-5 pyyd kajaba.

Tarilgada kedelmeriiingee mori-

diigi ebese usaar dutamagduulza gamkaira ygei jabuulsanaas jaakaç argagyigeer muuduulba, Tarilgiin ederiin kagalka noormiin 0,75 ga baikada eerlingee yre kyykediin 0,50 kagalkada 0,75-gi kagalba geze taabildaa temdegleze jabasan baika jum.

Men kolkooziin toocooçon Rinçen Sampiliin gegçe bol, urida cagaas koişo bajan çadaltai jabsan 1932 on kyrter kiliin caanaas kantarvaan naimaa acarza aralzaa naimaa kiize jabsan jum.

Kolkooziin keden mingan teker giin centei erkim sain moriiigi ykeke boltor unaad kajasani, tere morini menee kyrter edegene ygei ykekiin tuilda kereed baina.

Tus kolkooz deere jabuulagdaza baisan ulas teriin kampaaninuudiin gyicedkel medee yrgelze tasal daza baidag baina, Maliin ba men genii oroşo garşa kiigdedeg ygei, cag yrgelze kara arakiaar umda kiigeed zaiza jabadag azai.

Tus kolkooz bol ene zilde keden çineen ceentnir yrese kajasanaa medene ygei, ene bol too medeegi balarduulza, yreseneesee ilyy gargaza ideseni damzag ygei baina.

Mal azaliigi daagça Mtaib Ubaşiin gegçiin jabuulgiigi karaza yzebel: 32 ondo kolkooziin 24 tolgoi erkim sain ykeryydiigi şileze alaad Troickosaabsk koto abaaçaza kiilo byriin 12 tekerigeer kudaldaad kolkooztolgoo 8 tekerigeer kudalda bab geze toocoo kiize 4 tekrig eeriingee kiisen baina.

Ene 34 ondo aimagi tasagtai 40 tolgoi t[...] kelcee kiize mengiigi koozliin zasada egelgy maandaa kiibe.

1933 ondo 40 garan Kiaagta abaaçaza kud eberçelsen belei.

1933 onii kedelme eder deere kubaagda 600 garan pyyd talki gyi, ene gurban eldeb ldaza idesen baina.

Bykii malani imagi muutai, ezegyi kandas ton turankai, 200 garan tyynii 50%-ni kamu barigdaçasan, enyyniigi geze koloozlin pravle gi daagça Ubaşiin ge gees jamarç oroldogo sangyi, konidiin ykez kylieegeed suuza baina.

Niudargan ba zaisa Dugar Ajuuşiin geg tariigiin yrese acarkaa geer baruun terge ocoo ri ba nege terge korood daza ideiresenç bol tu angiin kara daisad k darasan baina.

Odoo kabariin tarii daa kasan [...] byri morioo eceete ja[...] "Bolşoviig" kolkoo[...] abaad syidkeze baisan şa daisad J. Rinçenii, M. Ubaşiin ba D. Aj[...] diin gryypiigi butacok[...] ta 7-nii dekeneede[...] selengiin vrokororto [...]

S[...]

Kariuucalgata redaagtor G. Bilig[...]